Kiireellisen hoidon työryhmä -lisälmi ja Varkaus

Yleisten palveluiden lautakunta 29.10.2026

Päätöksenteon taustaa

Aluehallitus 23.4 2025:

- *Esitys: Iisalmen ja Varkauden päivä- ja ilta-aikainen toiminta järjestetään yhteistyössä sote-keskuksen ja KYS akuutin kesken. Henkilöstöresurssin koordinointi tapahtuu keskitetysti. • Toiminta jatkuu päivä- ja ilta-ajan kiirevastaanoton osalta. • Yöaikainen päivystystoiminta loppuu 31.12.2025 hallituksen kehysriihipäätöksen mukaisesti (Eduskunta, pöytäkirja 10.12.2024 • Yöaikaisen (lääkäri)resurssin kohdentuminen tarkentuu toimeenpanovaiheessa vuoden 2025 aikana.*
- *Päätös: Varkauden päivystyksen mahdollinen supistaminen vaatii erikoisalakohtaisen selvityksen. Strategiassa on todettu, että mahdollisimman laajan vuodeosastotoiminnan ylläpitäminen on tärkeätä Iisalmessa, Varkaudessa ja Kuopiossa*

Yleisten palveluiden lautakunta 18.9 2025: *1) Varkauden ja Iisalmen nykyisen erityispalveluiden tuottama poikkeusluvallinen päivystysyksikkö ja sotekeskusten tuottama hoidon kiireellinen vastaanottotoiminta yhdistetään 1.1 2026 alkaen yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Palvelu kohdistuu kansallisten periaatteiden mukaisesti päivystys- ja kiirevastaanottopotilaisiin ja siihen kuuluu hoidon tarpeen arvio. Palvelua tuotetaan arkisin ja viikonloppuisin klo 8-22*

Aluehallitus: 7.10 2025: Otto-oikeus

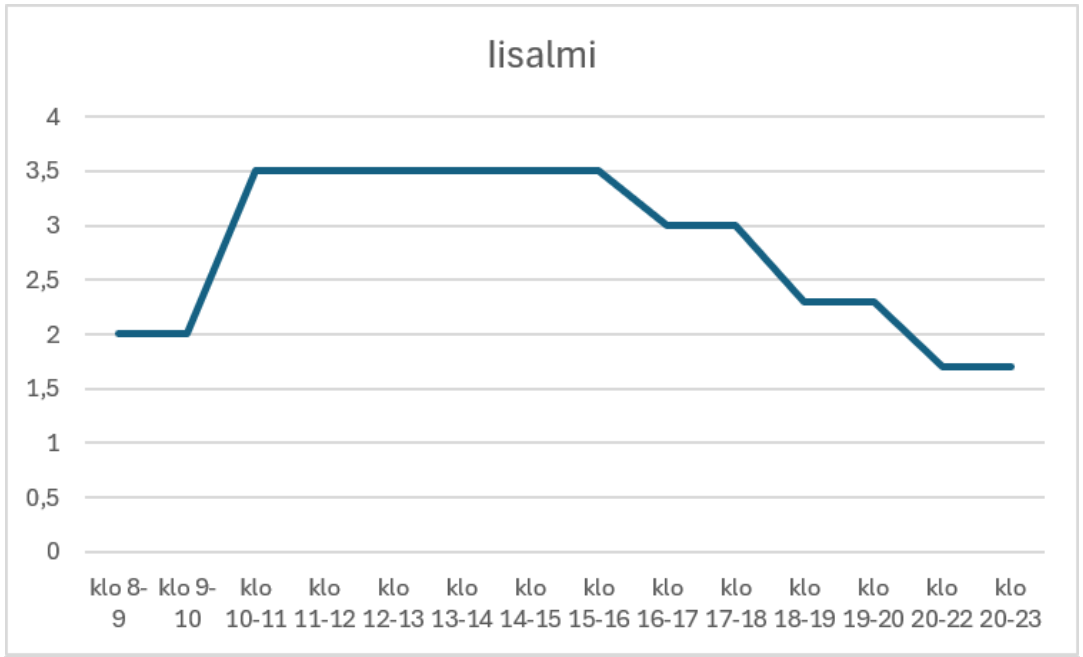
Aluehallitus 20.10 2025:

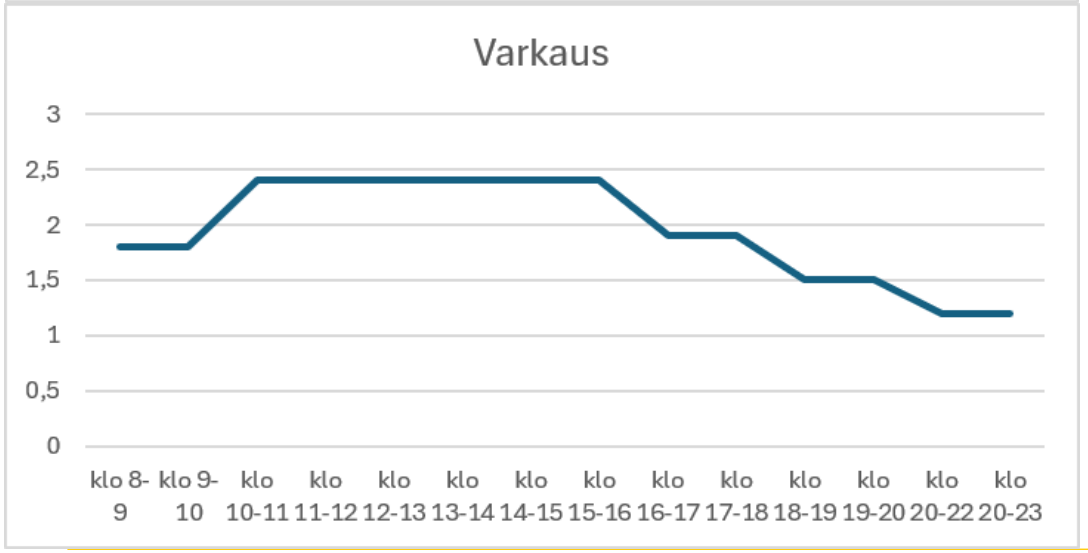
- Varkauden ja Iisalmen nykyisen erityispalveluiden tuottama poikkeusluvallinen päivystysyksikkö ja sotekeskusten tuottama hoidon kiireellinen vastaaottotoiminta yhdistetään 1.1 2026 alkaen yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Palvelu kohdistuu kansallisten periaatteiden mukaisesti päivystys- ja kiirevastaanottopotilaisiin ja siihen kuuluu hoidon tarpeen arvio. Palvelua tuotetaan arkisin ja viikonloppuisin klo 8-22
- Yöpäivystysten päättymisen jälkeen Iisalmen ja Varkauden sairaaloissa on molemmissa yksi lääkäri varallaolossa yöaikaisen osastohoidon tarpeita varten 30.6.2026 saakka. Yleisten palveluiden lautakunnalle ja aluehallitukselle raportoidaan säännöllisesti päivystyksen muutoksen vaikutuksista toimintaan, talouteen, potilasturvallisuuteen ja ensihoitoon. Toiminnan jatko arvioidaan alkuvuoden 2026 kokemusten perusteella samalla kun yleisten palveluiden lautakunta päättää perusterveydenhuollon osastotoiminnan profiloinnista (aluevaltuuston R2-päätös 17.6.2024) ja terveydenhuollon erityispalveluiden alakohtaisesta toimeenpanosuunnitelmasta (1.6.2026 mennessä, aluevaltuuston R4-päätös 5.5.2025).

Aluehallitus 1.6 2026: Iisalmen ja Varkauden päivystyksen osalta tarkastellaan päivystyksellisen toiminnan järjestämisvastuu (vrt. virka ajan ulkopuolinen kiirevastaanotto) erityispalveluiden ja sotekeskuksen välillä Varkauden päivystyksestä kesän2026 ajalta saatujen kokemuksien pohjalta.

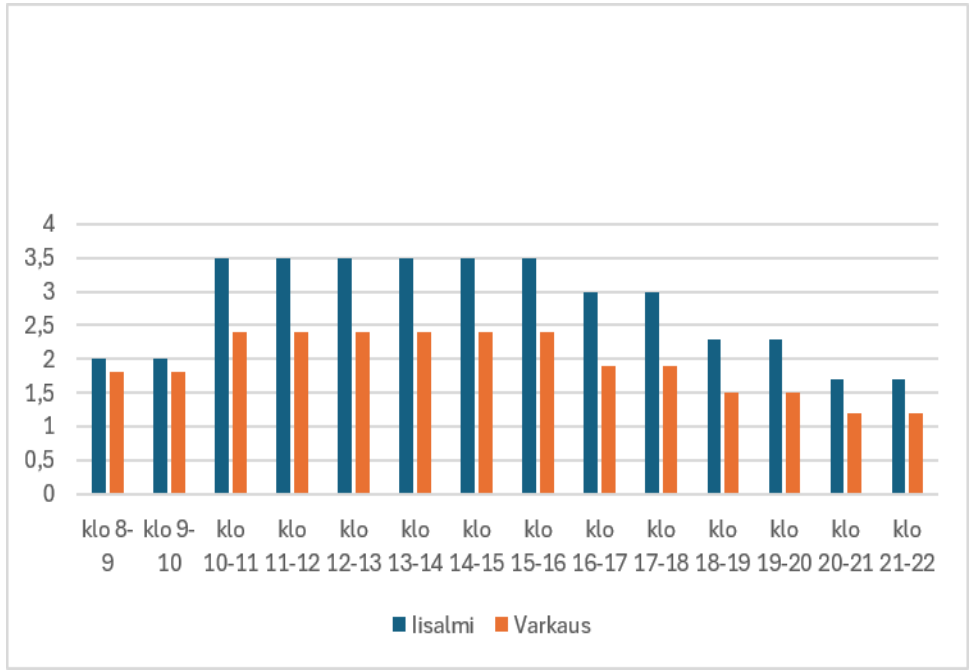
Esitys kiireellisestä vastaanottotoiminnasta Iisalmessa & Varkaudessa

- Valmistelussa on esitys, jossa **akuutin tuottama päivystystoiminta** siirtyy osaksi muuta **sotekeskuksen kiirevastaanottotoimintaa** sekä Iisalmessa että Varkaudessa.
- Alustava aikatauluesitys muutokselle on 1.1.2027
- Esitys aukioloajoista nykyisiin toimintalukuihin pohjaten:
    - **Iisalmessa kiirevastaanotto avoinna arkisin klo 8-20 ja viikonloppuisin sekä arkipyhinä klo 8-18**
    - **Varkaudessa kiirevastaanotto avoinna arkisin klo 8-18 ja viikonloppuisin sekä arkipyhinä klo 8-18**
    - **Aukioloaikoja arvioitaessa huomioitu myös lääkärityövoiman saatavuuden realiteettia**
        - Sote-keskuksen resurssi rajallista eikä mahdollista kustannustehokkaasti laajempia aukioloaikoja

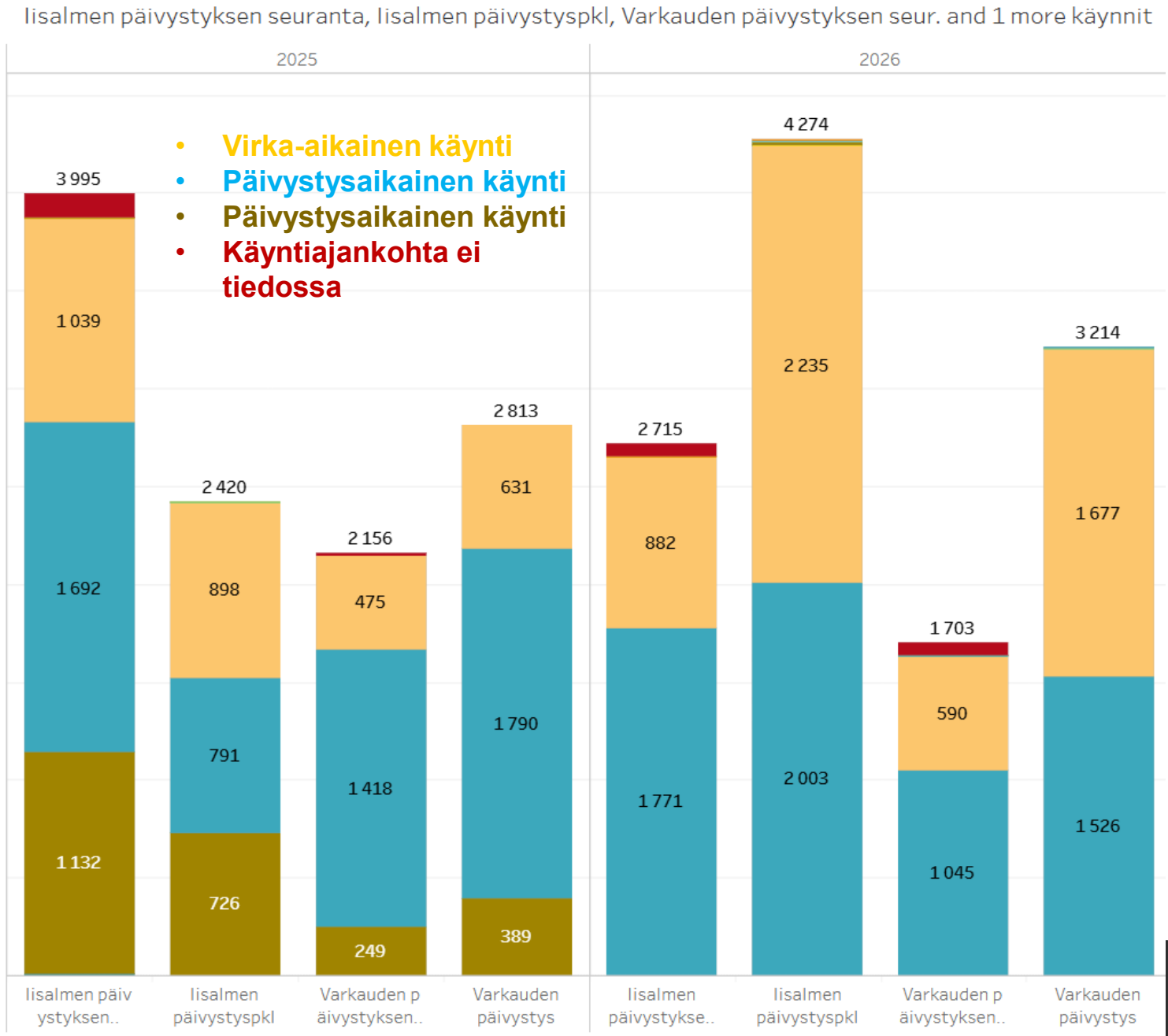

Iisalmen ja Varkauden päivystysten keskimääräisetkävijämäärät tunneittain (sisäänkirjattujen potilaiden määrä kyseisellä tunnilla) tammi– kesäkuun aikana 2026. Iisalmessa keskimäärin yhteensä 39 potilasta/vrk ja Varkaudessa 27 potilasta/vrk.

Lääkärikäynnit 6kk ajalta (1.7.-31.12.25 ja 1.1.-30.6.26)

- Iisalmessa **seurannan potilasmäärä laskenut** (laskua 32%) edellisvuoden tasosta, **Aulapotilaiden määrä kasvanut** 76%
  Keskiarvo 43 potilasta/pvä
- Varkauden **seurannan potilasmäärä laskenut** (laskua 21%) edellisvuoden tasosta, **Aulapotilaiden määrä kasvanut** 14%
  Keskiarvo 27 potilasta/pvä
- Potilasprofiili molemmissa pisteissä muuttunut ja toiminnan luonne siirtynyt päivystyksellisestä hoidosta kiirevastaanottopainotteiseksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Muutosesityksen perusteluita

Lainsäädännöllinen näkökulma

- päivystysasetuksen muutos 2025. Varsinaisen päivystystoiminnan toteuttaminen keskitetysti lain hengen mukaisesti.

Talousnäkökulma

- Vallitseva taloustilanne edellyttää tällä hetkellä lakisääteiseen toiminnan turvaamiseksi kaiken ei-lakisääteisen toiminnan tarkastelua.
- Talousraamiin 2027 pääseminen ei mahdollista Iisalmen ja Varkauden päivystystoiminnan toteuttamista nykyisessä laajuudessaan ja edellyttää välttämättömiä sopeutuksia
- R4 –ohjelman säästövaatimukset

Toiminnallinen näkökulma

- Nykytoiminnassa Iisalmen ja Varkauden päivystyksiin ohjautuu epätarkoituksenmukaisesti ja kansallisen kiireellisen hoidon perusteiden vastaisesti myös kiirevastaanotolle kuuluvia (kiireellisyys 1-3vrk sisällä) potilaita päivystyspotilaiden (kiireellisyys alle 24 tuntia) lisäksi.
- Esitetty toimintamalli selkiyttää hoidonporrastusta ja vahvistaa hoidon jatkuvuutta sote-keskuksissa

Henkilöstönäkökulma

- Paikallisesti kahden eri hallinnon alla toimiminen on toiminnan näkökulmasta koettu epätarkoituksenmukaiseksi sekä sotekeskuksessa että akuutissa.
- Yhden hallinnon alla toimiminen mahdollistaa henkilötön kokonaisresurssin tarkastelun aiempaa joustavammin kulloinkin tarkoitusta vastaavalla tavalla.

Strateginen näkökulma

- Toimintamallin yhtenäistäminen Iisalmen ja Varkauden sotekeskuksissa muita sotekeskuksia vastaavaksi noudattaa palvelustrategiaa. Sote-keskuksen vahvistaminen

Asiakasnäkökulma

- Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti asiakasmaksut yhdenmukaistuvat kaikissa sotekeskuksissa ja laskevat ESH maksuluokasta PTH maksuluokkaan.
- Hoidon porrastus/hoitoonohjaus selkenee

Vaikutuksia akuutin palveluihin

- Ensihoitopalvelut
  - **Kuluneen kesän aikana ensihoidon kuljetusmäärät kasvoivat erityisesti yöaikaan sekä Ylä-Savosta että Varkaudesta Kuopioon noin yhdellä kuljetuksella/yö**
  - **Tässä vaiheessa resurssilisäystä ensihoitoon muutoksen myötä ei suunnitella**
- KYS päivystys
  - **Ilta- ja yöaikainen kuormitus on kasvanut kuluvan vuoden alusta lisalmen ja Varkauden yöpäivystysten loputtua (keskimäärin 3-4 potilasta vuorokaudessa)**
  - **Arvioitu potilasmäärän lisäys KYS päivystyksessä on noin 5-10 potilasta/vrk**
    - Mahdollisuus optiona palvelutarpeen mukaisesti kohdennettuun lisäresursointiin. (kustannusarvio 200 000 - 400 000€/vuosi)
- Sekä ensihoidon että päivystyksen kuormitukseen vaikuttaa paikallisen päivystystoiminnan muutosten lisäksi mm. Ylä-Savon ja Varkauden osastojen toiminta
  - **Paikallisen osastotoiminnan turvaaminen on kriittistä kokonaiskuormituksen(sote-keskus, ensihoito, päivystys) hallitsemiseksi**

Vaikutuksia SOTE-keskuksen palveluihin

- Kiireellisen vastaanottotoiminnan siirtyminen kokonaan sotekeskuksen järjestämisvastuulle Iisalmessa ja Varkaudessa
  - Riskiarviossa tunnistettu terveyskeskuslääkärin työnkuvan päivystyspainotteisuuden lisääntyminen, mikä voi vaikeuttaa rekrytointia ja haastaa työntekijöiden pitovoimaa entisestään sekä haastaa kiireettömään hoitoon pääsyä.
  - Edellyttää toiminnan yhtenäistämistä ja yhteensovittamista nykyisen kiirevastaanoton ja siirtyvän toiminnan osalta eteläisellä ja pohjoisella SOTE –keskusalueella.
- Toiminnan ja resurssien siirtyminen osaksi muuta sote-keskuksen toimintaa kuitenkin mahdollistaa henkilöstön kokonaisresurssin tarkastelun nykyistä joustavammin ja kulloinkin tarkoitusta vastaavalla tavalla. (Vrt. toiminta ennen HVA-aikaa)

Arvio mahdollisista kustannusvaikutuksista

- **Iisalmen ja Varkauden päivystysten yhteenlasketut kustannukset tällä hetkellä ovat n. 3,7 miljoonaa euroa vuodessa.**
- **Lisäykset Sote-keskuksen** kiirevastaanottoon **n.1,63 miljoonaa euroa/vuosi**
  - 1 virka-aikainen lääkäri sekä Iisalmeen että Varkauteen yhteensä 260 000€/vuosi.
  - Virka-ajan ulkopuolisen työn kustannukset
    - Iisalmi (arkisin 16-20, vkl 8-18) yhteensä 289 000€/vuosi
    - Varkaus (vkl 8-18) 157 000€/vuosi
    - Suoritekorvaukset n.100 000€/vuosi
  - Sote-keskukseen siirtyvä hoitohenkilöstö enintään 825 000€/vuosi
- **Lisäykset KYS päivystykseen 200 000 - 400 000€/vuosi**
- **Säästöarvio** henkilöstökustannuksissa **n.1,6 miljoonaa euroa/vuosi**
  - Lääkärihenkilöstö -760 000€/vuosi
  - Hoitohenkilöstö -834 000€/vuosi
- **Säästö** tukipalveluiden (labra, RTG, laitoshuolto, vartiointi) **käytöstä aukioloaikojen supistuessa** n**. -400 000€/vuosi (RTG ja lab. palvelut säilyvät aukioloaikoina)**
- **Mikäli Varkauden kiirevastaanoton aukioloajat olisivat Iisalmen aukioloaikoja vastaavat, vähenisi kokonaissäästövaikutus arviolta noin 250 000€ vuodessa.**

Säästövaikutus verrattuna nykyiseen kulurakenteeseen on 1,8 - 2 miljoonaa euroa vuodessa

Kiitos!